

**მუსიკის სწავლა-სწავლების ინოვაციური მიდგომების ეფექტიანობა:
შემოქმედებითი (კომპლექსური) დავალებების გამოყენების კვლევა დაწყებით
საფეხურზე**

XXI საუკუნის განათლების სისტემა მნიშვნელოვან ტრანსფორმაციას განიცდის. განათლების მთავარი მიზანი ისეთი პიროვნების ჩამოყალიბება გახდა, რომელსაც შეუძლია დამოუკიდებელი აზროვნება, შემოქმედებითი საქმიანობა, პრობლემების გადაჭრა, თანამშრომლობა და მიღებული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება. აღნიშნულმა ცვლილებებმა განსაკუთრებული გავლენა მოახდინა ხელოვნების, განსაკუთრებით კი მუსიკის სწავლების პროცესზე.

ტრადიციულ მუსიკალურ განათლებაში ძირითადი აქცენტი კეთდებოდა სიმღერის შესრულებაზე, მუსიკალური ტექსტის დაზეპირებასა და თეორიული ცოდნის მექანიკურ გადაცემაზე. მოსწავლე უმეტესად პასიური მსმენელის როლში იყო წარმოდგენილი, ხოლო მასწავლებელი — ინფორმაციის მთავარ წყაროს წარმოადგენდა. თანამედროვე საგანმანათლებლო მიდგომებმა აღნიშნული მოდელი მნიშვნელოვნად შეცვალა. დღევანდელი მუსიკის გაკვეთილი ორიენტირებულია მოსწავლის აქტიურ ჩართულობაზე, შემოქმედებითობაზე, ინდივიდუალური შესაძლებლობების განვითარებასა და ინტეგრირებულ სწავლებაზე.

თანამედროვე მუსიკალური განათლება ეფუძნება კონსტრუქტივისტულ და ჰუმანისტურ პედაგოგიკურ პრინციპებს, რომლის მიხედვითაც ცოდნა მოსწავლის აქტიური გამოცდილების შედეგად ყალიბდება. მუსიკის გაკვეთილი დღეს წარმოადგენს სივრცეს, სადაც მოსწავლე არა მხოლოდ ისმენს ან ასრულებს მუსიკას, არამედ იკვლევს, ანალიზებს, ქმნის, თანამშრომლობს და საკუთარი ემოციების გამოხატვას სწავლობს.

სასწავლო პროცესის მოდერნიზაციამ მნიშვნელოვნად შეცვალა მუსიკის სახელმძღვანელოების სტრუქტურაც. თანამედროვე სახელმძღვანელოები დატვირთულია ვიზუალური, აუდიო და ვიდეო რესურსებით, ინტეგრირებული აქტივობებით, შემოქმედებითი დავალებებითა და კომპლექსური სასწავლო მოდელებით. ეს ცვლილებები ქმნის უფრო ცოცხალ, ინტერაქციულ და მოსწავლის ინტერესებზე მორგებულ სასწავლო გარემოს.

აღნიშნული რესურსები მოსწავლეს აძლევს შესაძლებლობას, მუსიკა აღიქვას არა როგორც იზოლირებული საგანი, არამედ როგორც მრავალმხრივი კულტურული და შემოქმედებითი გამოცდილება.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია კომპლექსური დავალებების დანერგვა მუსიკალურ განათლებაში. კომპლექსური დავალება აერთიანებს ცოდნას, უნარებსა და დამოკიდებულებებს; ხელს უწყობს ფუნქციური ცოდნის განვითარებას და მოსწავლეს აძლევს შესაძლებლობას, მიღებული გამოცდილება რეალურ ან მოდელირებულ სიტუაციაში გამოიყენოს. აღნიშნული მიდგომა მნიშვნელოვნად ზრდის მოტივაციას, საგაკვეთილო პროცესში ჩართულობასა და შემოქმედებით აქტივობას.

ინოვაციური სწავლების მეთოდები — თანამშრომლობითი სწავლება, პროექტზე დაფუძნებული სწავლება, დილემებით სწავლება, კვლევითი აქტივობები, ტექნოლოგიების ინტეგრირება და ინტერდისციპლინური კავშირები — თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილს მრავალფეროვან და დინამიკურ სასწავლო პროცესად აქცევს.

თეორიული ჩარჩო

კვლევა ეფუძნება შემდეგ თეორიებს:

- ვიგოტსკის კონსტრუქტივიზმი;
- ბრუნერის აღმოჩენაზე დაფუძნებული სწავლება;
- დიუის გამოცდილებაზე დაფუძნებული სწავლება;
- გარდნერის მრავალმხრივი ინტელექტის თეორია.

მუსიკა განიხილება როგორც მრავალგანზომილებიანი საგანმანათლებლო სივრცე, რომელიც აერთიანებს ემოციურ, კოგნიტიურ და სოციალურ განვითარებას.

გამოყენება და მნიშვნელობა

ინოვაციური მიდგომების დანერგვა მუსიკალურ განათლებაში მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მოსწავლეთა განვითარებაზე. მუსიკის სწავლება აღარ არის მხოლოდ ცოდნის გადაცემა — იგი ხდება პროცესზე ორიენტირებული, გამოცდილებაზე დაფუძნებული და ემოციურად დატვირთული აქტივობა.

ინოვაციური მიდგომები მუსიკალურ განათლებაში ხელს უწყობს:

- მოსწავლეთა მოტივაციის ზრდას;
- შემოქმედებითი უნარების განვითარებას;
- ემოციური ინტელექტის გაძლიერებას;
- კრიტიკული აზროვნების ჩამოყალიბებას;
- თანამშრომლობითი უნარების განვითარებას.

სასწავლო პროცესის მოდერნიზაციის ძირითადი პრინციპები მუსიკალურ განათლებაში

თანამედროვე საგანმანათლებლო სივრცე ორიენტირებულია ისეთი სასწავლო გარემოს შექმნაზე, რომელიც მოსწავლის მრავალმხრივ განვითარებას, ინდივიდუალური შესაძლებლობების გამოვლენასა და პრაქტიკული უნარების ჩამოყალიბებას უზრუნველყოფს. აღნიშნული ცვლილებები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მუსიკალურ განათლებაში, რადგან მუსიკა წარმოადგენს არა მხოლოდ ესთეტიკური აღზრდის საშუალებას, არამედ ემოციური, სოციალური, ინტელექტუალური და შემოქმედებითი განვითარების მნიშვნელოვან კომპონენტს.

სასწავლო პროცესის მოდერნიზაცია გულისხმობს სწავლების მეთოდების, ფორმებისა და რესურსების განახლებას თანამედროვე საგანმანათლებლო მოთხოვნების შესაბამისად. მუსიკის სწავლების პროცესში აღნიშნული ცვლილებები გამოიხატება მოსწავლეზე ორიენტირებული მიდგომების,

ინოვაციური პედაგოგიკური ტექნოლოგიების, კომპლექსური დავალებებისა და ინტეგრირებული სწავლების აქტიურ გამოყენებაში.

მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლება მუსიკალურ განათლებაში

თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილის ერთ-ერთი მთავარი პრინციპია მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლება. აღნიშნული მიდგომა ეფუძნება იდეას, რომ სასწავლო პროცესის ცენტრში დგას მოსწავლე თავისი ინტერესებით, შესაძლებლობებით, გამოცდილებითა და ინდივიდუალური საჭიროებებით.

ტრადიციულ მოდელში მოსწავლე უმეტესად პასიური მსმენელის როლში იყო წარმოდგენილი, ხოლო თანამედროვე მიდგომა მას აქტიურ შემოქმედად აქცევს. მუსიკის გაკვეთილზე მოსწავლე არა მხოლოდ ასრულებს ან იმახსოვრებს მუსიკალურ მასალას, არამედ:

- იკვლევს მუსიკალურ ნაწარმოებებს;
- გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას;
- ქმნის მუსიკალურ იდეებს;
- მონაწილეობს დისკუსიებში;
- თანამშრომლობს თანატოლებთან;
- ახდენს მუსიკის ინტერპრეტაციას.

ასეთი აქტივობები ხელს უწყობს არა მხოლოდ მუსიკალური უნარების, არამედ კრიტიკული და შემოქმედებითი აზროვნების განვითარებას.

თანამშრომლობითი სწავლება მუსიკის გაკვეთილზე

თანამშრომლობითი სწავლება თანამედროვე პედაგოგიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულებაა. მუსიკა ბუნებრივად ქმნის თანამშრომლობისა და კომუნიკაციის გარემოს, რადგან მუსიკალური საქმიანობა ხშირად ჯგუფურ მუშაობას ეფუძნება.

თანამშრომლობითი სწავლება მუსიკის გაკვეთილზე ხელს უწყობს:

- სოციალური უნარების განვითარებას;
- ურთიერთპატივისცემის ჩამოყალიბებას;
- პასუხისმგებლობის გაზიარებას;
- გუნდური მუშაობის გამოცდილებას;
- კომუნიკაციის კულტურის განვითარებას.

ინტეგრირებული სწავლება მუსიკალურ განათლებაში

თანამედროვე განათლების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ტენდენცია ინტერდისციპლინური სწავლებაა. მუსიკა განსაკუთრებით ხელსაყრელ პირობებს ქმნის სხვადასხვა საგანთან ინტეგრაციისთვის.

მუსიკა შეიძლება უკავშირდებოდეს:

- მათემატიკას (რიტმი, ტაქტი);
- ლიტერატურას (სიმღერის ტექსტი, პოეზია);
- ისტორიას (ეპოქები, კულტურა);
- ხელოვნებას (ფერი, ფორმა, ემოცია);
- ბუნებისმეტყველებას (ბგერა, ვიბრაცია);
- ტექნოლოგიებს (ციფრული მუსიკა).

ინტეგრირებული სწავლება ხელს უწყობს ცოდნის მთლიანობაში აღქმას და მოსწავლეს ეხმარება, დაინახოს კავშირი სხვადასხვა სფეროს შორის. მაგალითად, რიტმის სწავლებისას შესაძლებელია მათემატიკური ცნებების გამოყენება, ხოლო მუსიკის მოსმენისას — ემოციების ფერებით ან ვიზუალური გამოსახულებებით გადმოცემა.

ტექნოლოგიების გამოყენება მუსიკის სწავლების პროცესში

ციფრულმა ეპოქამ მნიშვნელოვნად შეცვალა მუსიკალური განათლების ფორმები და რესურსები. თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილი ხშირად მოიცავს:

- აუდიო- და ვიდეომასალებს;
- ელექტრონულ რესურსებს;
- მუსიკალურ აპლიკაციებს;
- ინტერაქციულ თამაშებს;
- ციფრულ ინსტრუმენტებს.

ტექნოლოგიების გამოყენება ზრდის მოსწავლეთა ინტერესსა და მოტივაციას. ვიზუალური და აუდიო რესურსები განსაკუთრებით ეფექტიანია დაწყებით საფეხურზე, რადგან ისინი ხელს უწყობს მუსიკალური მასალის უკეთ აღქმასა და დამახსოვრებას.

ტექნოლოგია მუსიკის გაკვეთილს უფრო დინამიკურ, მრავალფეროვან და თანამედროვე სასწავლო გარემოდ აქცევს.

კომპლექსური დავალებების მნიშვნელობა მუსიკალურ განათლებაში

თანამედროვე ეროვნული სასწავლო გეგმა განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს კომპლექსურ დავალებებს, რადგან ისინი მოსწავლის ფუნქციური ცოდნის განვითარებას ემსახურება.

მუსიკის გაკვეთილზე კომპლექსური დავალება შეიძლება მოიცავდეს:

- მუსიკალური წარმოდგენის შექმნას;
- რიტმული კომპოზიციის აგებას;
- ემოციების მუსიკით გადმოცემას;
- მცირე კვლევით პროექტს;

- ინტეგრირებულ შემოქმედებით ნამუშევარს.

ასეთი დავალებები მოსწავლეს აძლევს შესაძლებლობას, დამოუკიდებლად იფიქროს, იმსჯელოს, დაგეგმოს, შექმნას და საკუთარი შესაძლებლობები რეალურ საქმიანობაში გამოავლინოს.

თანამედროვე მუსიკის სახელმძღვანელოების როლი

თანამედროვე მუსიკის სახელმძღვანელო აღარ წარმოადგენს მხოლოდ ინფორმაციის მატარებელ რესურსს. იგი იქცა მოსწავლის შემოქმედებითი, კვლევითი და კრიტიკული აზროვნების განვითარების ინსტრუმენტად.

დღევანდელი სახელმძღვანელოები მოიცავს:

- ვიზუალურ მასალას;
- ილუსტრაციებს;
- მუსიკალურ ჩანაწერებს;
- შემოქმედებით დავალებებს;
- ჯგუფურ აქტივობებს;
- ინტეგრირებულ პროექტებს;
- კვლევით ელემენტებს.

აღნიშნული რესურსები მუსიკის სწავლას უფრო საინტერესო, პრაქტიკულ და მოსწავლის გამოცდილებაზე დაფუძნებულ პროცესად აქცევს.

ემოციური და შემოქმედებითი განვითარების მნიშვნელობა

მუსიკა განსაკუთრებულ გავლენას ახდენს ბავშვის ემოციურ სამყაროზე. თანამედროვე მუსიკალური განათლება დიდ ყურადღებას უთმობს ემოციური ინტელექტის, თვითგამოხატვისა და შემოქმედებითი უნარების განვითარებას.

მუსიკის საშუალებით მოსწავლე:

- სწავლობს ემოციების ამოცნობას;
- გამოხატავს საკუთარ განცდებს;
- ავითარებს წარმოსახვას;
- იძენს ესთეტიკურ გამოცდილებას;
- სწავლობს თანაგანცდას.

ამიტომ თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილი მხოლოდ აკადემიური სწავლების პროცესი არ არის — იგი წარმოადგენს ბავშვის პიროვნული განვითარების მნიშვნელოვან სივრცეს.

კვლევის საგანი

კვლევის საგანს წარმოადგენს მუსიკის სწავლების ინოვაციური მიდგომები და სასწავლო პროცესის მოდერნიზაციის პრინციპები დაწყებითი საფეხურის მუსიკალურ განათლებაში.

კვლევის ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა თანამედროვე პედაგოგიური მიდგომების, კომპლექსური დავალებების, ტექნოლოგიების, ინტეგრირებული სწავლებისა და მოსწავლეზე ორიენტირებული მეთოდების გამოყენების ეფექტიანობას მუსიკის გაკვეთილზე.

კვლევის მიზანი

კვლევის მიზანია მუსიკის სწავლების ინოვაციური მიდგომების თეორიული და პრაქტიკული ანალიზი, სასწავლო პროცესის მოდერნიზაციის ძირითადი პრინციპების წარმოჩენა და კომპლექსური დავალებების მნიშვნელობის განსაზღვრა დაწყებითი საფეხურის მუსიკალურ განათლებაში.

კვლევის მიზანს ასევე წარმოადგენს ისეთი პრაქტიკული საგაკვეთილო მოდელების შექმნა, რომლებიც ხელს შეუწყობს:

- მოსწავლეთა შემოქმედებითი უნარების განვითარებას;
- კრიტიკული აზროვნების ჩამოყალიბებას;
- საგაკვეთილო პროცესში აქტიურ ჩართულობას;
- მუსიკისადმი მოტივაციის ზრდას;
- ფუნქციური ცოდნის განვითარებას.

კვლევის კითხვები:

- როგორ მოქმედებს ინოვაციური სწავლება მოსწავლეთა ჩართულობაზე?
- რა როლი აქვს კომპლექსურ დავალებებს შემოქმედებითი და ანალიტიკური აზროვნების განვითარებაში?
- როგორ მოქმედებს ინტერდისციპლინური სწავლება მუსიკის სწავლების შედეგებზე?

კვლევის ამოცანები

კვლევის მიზნის მისაღწევად განისაზღვრა შემდეგი ამოცანები:

- თანამედროვე მუსიკალური განათლების ძირითადი ტენდენციების შესწავლა;
- მუსიკის სწავლების ინოვაციური მიდგომების ანალიზი;
- კომპლექსური დავალებების მნიშვნელობის განსაზღვრა;
- სასწავლო პროცესის მოდერნიზაციის პრინციპების განხილვა;
- თანამედროვე მუსიკის სახელმძღვანელოების როლის განსაზღვრა;
- პრაქტიკული საგაკვეთილო მოდელების შექმნა სხვადასხვა ასაკობრივი საფეხურისთვის;

- შეფასებისა და რეფლექსიის თანამედროვე ფორმების წარმოჩენა;
- მოსწავლეთა შემოქმედებითი და კრიტიკული აზროვნების განვითარების ხელშეწყობი აქტივობების აღწერა.

კვლევის მეთოდოლოგია

ნაშრომში გამოყენებულია თვისებრივი კვლევის მეთოდოლოგია, რომელიც ეფუძნება თანამედროვე პედაგოგიკური გამოცდილების, სასწავლო პრაქტიკისა და მუსიკალური განათლების თანამედროვე ტენდენციების ანალიზს.

კვლევის პროცესში გამოყენებულია:

- პედაგოგიური დაკვირვების მეთოდი;
- პრაქტიკული საქმიანობის ანალიზი;
- შედარებითი ანალიზი;
- აღწერითი მეთოდი;
- რეფლექსიური შეფასება;
- თანამედროვე საგანმანათლებლო ლიტერატურის ანალიზი.

კვლევა ემყარება თანამედროვე ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნებსა და მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების პრინციპებს.

კვლევის შედეგები და განხილვა

კვლევა აჩვენებს, რომ ინოვაციური მიდგომები მნიშვნელოვნად ზრდის მოსწავლეთა ჩართულობას, მოტივაციის ამაღლებას, შემოქმედებითი უნარების განვითარებას და ანალიტიკური აზროვნების გაძლიერებას.

კომპლექსური დავალებები ხელს უწყობს მუსიკის როგორც სისტემის გააზრებას, სადაც შესრულება, ანალიზი და ინტერპრეტაცია ერთიანდება.

კვლევის ჰიპოთეზა

კვლევის ჰიპოთეზა ეფუძნება მოსაზრებას, რომ კომპლექსური დავალებების გამოყენება ხელს უწყობს ფუნქციური ცოდნის განვითარებას და მიღებული გამოცდილების პრაქტიკაში გამოყენებას. მუსიკის გაკვეთილზე ინოვაციური, ინტეგრირებული და მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების მიდგომების გამოყენება მნიშვნელოვნად ზრდის მოსწავლეთა მოტივაციას, შემოქმედებით აქტივობას და მუსიკალური აღქმის ხარისხს.

კვლევის მნიშვნელობა

კვლევის მნიშვნელობა განისაზღვრება იმით, რომ ნაშრომში წარმოდგენილი თეორიული და პრაქტიკული მასალა დაეხმარება მუსიკის მასწავლებლებს თანამედროვე, ინოვაციური და მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის დაგეგმვასა და განხორციელებაში.

ნაშრომი პრაქტიკულად მნიშვნელოვანია, რადგან:

- მოიცავს დეტალურად გაწერილ გაკვეთილებს;

- წარმოადგენს კომპლექსური დავალებების პრაქტიკულ მოდელებს;
- აერთიანებს თანამედროვე შეფასების ფორმებს;
- ხელს უწყობს სწავლების ხარისხის გაუმჯობესებას;
- ავითარებს მოსწავლეთა შემოქმედებით და ფუნქციურ უნარებს.

კომპლექსური დავალებების მნიშვნელობა თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილზე

თანამედროვე ეროვნული სასწავლო გეგმა მნიშვნელოვან ყურადღებას უთმობს კომპლექსურ დავალებებს, რადგან მოსწავლეს აძლევს შესაძლებლობას, მიღებული ცოდნა რეალურ ან მოდელირებულ სიტუაციებში გამოიყენოს.

კომპლექსური დავალება არ წარმოადგენს მხოლოდ ცალკეულ აქტივობას. იგი არის თვითგამოხატვის საშუალება.

კომპლექსური დავალებების საშუალებით მოსწავლე:

- ქმნის მუსიკალურ პროდუქტს;
- გეგმავს საკუთარ საქმიანობას;
- მუშაობს ჯგუფში;
- აანალიზებს მუსიკალურ მასალას;
- გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას;
- აფასებს საკუთარ და სხვათა ნამუშევრებს.

ასეთი დავალებები მნიშვნელოვნად ზრდის მოტივაციას და სასწავლო პროცესში ჩართულობას, რადგან მოსწავლე სწავლობს არა მექანიკურად, არამედ გამოცდილებაზე, მოქმედებასა და პრაქტიკაზე დაფუძნებით.

პრაქტიკული მაგალითები

პრაქტიკული მაგალითი N1

I–II კლასები

გაკვეთილის თემა: „ბგერების სამყაროში მოგზაურობა“

გაკვეთილის ტიპი: ინტეგრირებული, ინოვაციური, შემოქმედებითი

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეები შეძლებენ:

- ბუნებრივი და მუსიკალური ბგერების გარჩევას;
- ბგერის ემოციური აღქმის გამოხატვას;
- მარტივი რიტმის იმიტაციას;
- ჯგუფურ აქტივობაში მონაწილეობას;
- საკუთარი გამოცდილების სიტყვიერად გადმოცემას.

მისაღწევი შედეგები

გაკვეთილის ბოლოს მოსწავლეები შეძლებენ:

- სხვადასხვა ბგერის ამოცნობას;

- მუსიკის ემოციური ხასიათის აღწერას;
- მარტივი რიტმული ნახაზის შესრულებას;
- შემოქმედებით აქტივობაში მონაწილეობას;
- აზრის გამოხატვას.

I აქტივობა — ემოციური განწყობის შექმნა (3–4 წუთი)
მასწავლებელი მოსწავლეებს ასმენინებს ბუნების ხმებს:

- წვიმის ხმა;
- ჩიტების ჟღერადობა;
- ქარის ხმა.

შემდეგ ეკითხება მოსწავლეებს:

— „ბავშვებო, რას გრძნობთ ამ ბგერების მოსმენისას?“

მოსწავლეთა სავარაუდო პასუხები:

- „თითქოს ტყეში ვარ“;
- „წვიმის ხმა მომწონს“;
- „მშვიდად ვიგრძენი თავი“;
- „ჩიტები მხიარული არიან“.

მასწავლებელი:

— „დღეს ჩვენ ბგერების სამყაროში ვიმოგზაურებთ და გავიგებთ, როგორ შეიძლება მუსიკამ სხვადასხვა ემოცია გაგვიცოცხლოს“.

ამ ეტაპზე იქმნება პოზიტიური და ემოციურად უსაფრთხო სასწავლო გარემო.

II ეტაპი — წინარე ცოდნის გააქტიურება (5 წუთი)

მასწავლებელი სვამს კითხვებს:

- „რა არის ბგერა?“
- „ყველა ბგერა მუსიკაა?“
- „რომელი ბგერები მოგწონთ ყველაზე მეტად?“

მოსწავლეთა სავარაუდო პასუხები:

- „ბგერა არის ის, რასაც ვისმენთ“;
- „არა, ზოგი ხმაურია“;
- „მე ფორტეპიანოს ხმა მიყვარს“;
- „წვიმის ხმა მომწონს“.

მასწავლებელი დაფაზე წერს სიტყვებს:

- მუსიკა
- ბუნება
- რიტმი
- ემოცია

და მოსწავლეებს სთხოვს, უპასუხონ - რა ასოციაციას იწვევს თითოეული სიტყვა.

III აქტივობა — „მოვუსმინოთ და გამოვიცნოთ“ (10 წუთი)

მოსწავლეები უსმენენ სხვადასხვა ხმას:

- ზღვა;
- საათის წიკწიკი;
- დოლის რიტმი;
- ფორტეპიანოს მელოდია.

ყოველი მოსმენის შემდეგ მასწავლებელი ეკითხება:

- „ეს ბგერა ბუნებაში გვხვდება თუ მუსიკაში?“
- „რა ემოციას იწვევს?“
- „სწრაფია თუ ნელი?“
- „მხიარულია თუ სევდიანი?“

მოსწავლეთა სავარაუდო პასუხები:

- „დოლი ენერგიულია“;
- „ფორტეპიანო მშვიდია“;
- „ზღვის ხმა მამშვიდებს“.

IV თანამშრომლობითი აქტივობა - „შექმნათ ჩვენი რიტმი“ (12 წუთი)

მასწავლებელი მხოლოდ მიმართულებებს აძლევს, არ აკონტროლებს ზედმეტად.

კლასი იყოფა 4 ჯგუფად. თითოეულ ჯგუფს ეძლევა დავალება:

შექმნან „ბგერების პატარა ისტორია“ სხეულის ხმებით:

- ტაში
- ფეხის ბაკუნნი
- მაგიდაზე დაკაკუნება, რიტმული ბგერები;
- ჩუმი ხმები (შიშინი).

დავალება:

შექმნან 4-ტაქტიანი მარტივი რიტმი.

მასწავლებელი მოძრაობს ჯგუფებს შორის.

ერთ-ერთი მოსწავლე ამბობს:

— „ჩვენი რიტმი წვიმას ჰგავს!“

მეორე:

— „ჩვენ სწრაფი მატარებლის რიტმი გავაკეთეთ“.

აქ უკვე ჩანს:

- შემოქმედებითი აზროვნება;
- თანამშრომლობა;
- მუსიკალური წარმოსახვა.

ჯგუფური პროცესის დაკვირვება:

- პირველი ჯგუფი ქმნის „წვიმის რიტმს“
- მეორე ჯგუფი — „მატარებლის მოძრაობას“
- მესამე ჯგუფი — „დილას გაღვიძებას“
- მეოთხე ჯგუფი — „ქარის თამაშს“.

ბავშვები აქტიურად თანამშრომლობენ. ზოგი ლიდერობს, ზოგი იმეორებს, მაგრამ ყველა ჩართულია.

V ეტაპი — კომპლექსური დავალება (საშინაო/შემაჯამებელი) **„ჩემი ემოციების მუსიკა“**

დავალება:

მოსწავლემ უნდა -

- მოუსმინოს საყვარელ მუსიკას;
- დახატოს, რას აგრძნობინებს იგი;
- მოიფიქროს 2–3 წინადადება მუსიკის შესახებ;
- სურვილის შემთხვევაში შექმნას მარტივი რიტმიც.

შეფასება - განმავითარებელი შეფასება

მასწავლებელი აკვირდება:

- ჩართულობას;
- თანამშრომლობას;
- რიტმის აღქმას;
- ემოციების გადმოცემას;
- მუსიკალურ აქტივობაში მონაწილეობას.

SOLO-ტაქსონომია:

პრესტრუქტურული -

მოსწავლე უჭირს ბგერების განსხვავება;

უნისტრუქტურული -

ასახელებს ერთ მუსიკალურ ბგერას;

მულტისტრუქტურული -

ასხვავებს რამდენიმე ბგერას და აღწერს მათ;

რელაციური -

აკავშირებს მუსიკას ემოციებთან;

გაფართოებული აბსტრაქტული -

ქმნის საკუთარ მუსიკალურ იდეას და განმარტავს მას.

მოსწავლის თვითშეფასება

მოსწავლეები პასუხობენ:

- დღეს რა ვისწავლე?
- რომელი აქტივობა მომეწონა?
- შევძელი თუ არა ჯგუფთან თანამშრომლობა?

- რომელი ხმა დამამახსოვრდა ყველაზე მეტად?

მოსწავლეების რეფლექსია

გაკვეთილმა აჩვენა, რომ ინოვაციური და შემოქმედებითი აქტივობები მნიშვნელოვნად ზრდის მოსწავლეთა ინტერესს, ჩართულობასა და ემოციურ რეაქციას. განსაკუთრებით ეფექტიანი აღმოჩნდა ბუნების ხმებისა და რიტმული თამაშების გამოყენება, რაც მოსწავლეებისთვის გახდა გამოცდილებაზე დაფუძნებული სწავლების ძლიერი ინსტრუმენტი და ხელი შეუწყო ემოციური ფონის შექმნასა და მუსიკალური აღქმის განვითარებას.

მოსწავლეები აქტიურად თანამშრომლობდნენ ჯგუფებში, თავისუფლად გამოხატავდნენ საკუთარ ემოციებს და შემოქმედებითად ასრულებდნენ დავალებებს. ჯგუფურმა მუშაობამ ხელი შეუწყო თანამშრომლობისა და კომუნიკაციის განვითარებას. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ მოსწავლეებმა დაიწყეს ბგერის არა მხოლოდ მოსმენით, არამედ „შეგრძნებით“ აღქმა. მსგავსი აქტივობები ხელს უწყობს არა მხოლოდ მუსიკალური უნარების, არამედ სოციალური და შემოქმედებითი კომპეტენციების განვითარებას.

ეს გაკვეთილი წარმოადგენს ინოვაციური მუსიკალური სწავლების მოდელს, სადაც:

- მოსწავლე არის აქტიური შემოქმედი
- სწავლა ეფუძნება გამოცდილებას
- მუსიკა აღიქმება როგორც ემოციური ენა.

პრაქტიკული მაგალითი N2

III–IV კლასები

გაკვეთილის თემა: „რიტმი ჩვენს ცხოვრებაში“

გაკვეთილის ტიპი: ინტეგრირებული და ინოვაციური გაკვეთილი

გაკვეთილის მიზანი:

მოსწავლეებმა -

- გაიაზრონ რიტმის მნიშვნელობა მუსიკასა და ყოველდღიურ ცხოვრებაში;
- შეძლონ რიტმული მოდელების შესრულება;
- განივითარონ თანამშრომლობითი და შემოქმედებითი უნარები;
- დაამყარონ კავშირი მუსიკასა და მათემატიკურ ცნებებს შორის;
- შექმნან საკუთარი რიტმული კომპოზიცია.

მისაღწევი შედეგები

გაკვეთილის ბოლოს მოსწავლეები შეძლებენ:

- რიტმის ამოცნობასა და გამეორებას;
- მუსიკალური და ყოველდღიური რიტმების ერთმანეთთან დაკავშირებას;
- ჯგუფში მუშაობას;
- საკუთარი რიტმული იდეების შექმნას;
- მუსიკალური ემოციების გამოხატვას.

გაკვეთილის მსვლელობა

I აქტივობა — მოტივაცია (5 წუთი)

მასწავლებელი კლასში რთავს გულისცემის ხმას.

შემდეგ ეკითხება:

— „ბავშვებო, რას ჰგავს ეს ხმა?“

მოსწავლეთა სავარაუდო პასუხები:

- „გულისცემას“
- „რადაც რიტმულია“
- „ერთნაირად მეორდება“.

მასწავლებელი:

— „სწორედ ასეა. რიტმი ყველგან არსებობს — ჩვენს სხეულში, ბუნებაში, მუსიკაში და ყოველდღიურ ცხოვრებაში“.

შემდეგ მოსწავლეებს სთხოვს:

- დააკაკუნონ მაგიდაზე საკუთარი გულისცემის მსგავსი რიტმით.

II აქტივობა — წინარე ცოდნის გააქტიურება (5 წუთი)

მასწავლებელი სვამს კითხვებს:

- „რა არის რიტმი?“
- „სად გვხვდება რიტმი?“
- „შეიძლება თუ არა რიტმი დავუკავშიროთ მათემატიკას?“

მოსწავლეთა სავარაუდო პასუხები:

- „რიტმი არის განმეორება“
- „მუსიკაში არის“
- „ცეკვაშიც“
- „რიცხვებსაც აქვს წესრიგი“.

მასწავლებელი დაფაზე ხაზავს მარტივ რიტმულ სქემას:

ტა — ტა — ტი-ტი — ტა

და მოსწავლეებს სთხოვს, ტაშით გაიმეორონ.

III აქტივობა — ძირითადი აქტივობა „რიტმის მათემატიკა“ (10 წუთი)

მასწავლებელი ხსნის, რომ მუსიკაში ნოტების ხანგრძლივობა შეიძლება მათემატიკურ წილადებთან დავაკავშიროთ.

მასწავლებელი დაფაზე წერს მარტივ მოდელს:

- 1 დარტყმა = 1 ერთეული
- 2 მოკლე დარტყმა = $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$
- 4 სწრაფი დარტყმა = $\frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$

$$1 = \frac{1}{2} + \frac{1}{2} = \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4} + \frac{1}{4}$$

მოსწავლეები აკვირდებიან და იწყებენ მსჯელობას. შემდეგ ტაშით ასრულებენ სხვადასხვა რიტმულ კომპოზიციას.

შემდეგ ჯგუფებში მუშაობენ:

- ერთ ჯგუფს აქვს ნელი რიტმი;

- მეორეს — სწრაფი;
- მესამეს — შერეული.

მოსწავლეები ცდილობენ:

- დათვალონ რიტმი;
- დაიცვან ტემპი;
- შეთანხმებულად შეასრულონ.

მასწავლებლის კითხვა:

- „რა მსგავსებაა რიცხვებსა და რიტმს შორის?“

მოსწავლეთა პასუხები:

- „ორივეს აქვს წესრიგი“
- „ორივეს შეუძლია გამეორება“
- „შეგვიძლია დათვლა“

IV აქტივობა— შემოქმედებითი აქტივობა „შევქმნათ ქალაქის რიტმი“ (12 წუთი)

მოსწავლეები ჯგუფებად ქმნიან „ქალაქის ხმების“ მუსიკალურ კომპოზიციას.

ერთ ჯგუფს შეუძლია გამოიყენოს:

- ტაშის ხმა;
- ფეხის ბაკუნნი;
- ფანქრის კაკუნნი;
- ჩურჩული.

მასწავლებელი სვამს კითხვას:

— „როგორი შეიძლება იყოს ქალაქის რიტმი?“

მოსწავლეთა პასუხები:

- „სწრაფი“
- „ხმაურიანი“
- „ენერგიული“.

ერთი ჯგუფი ქმნის:

„მატარებლის რიტმს“;

მეორე:

„წვიმიან ქუჩას“;

მესამე:

„დილას ქალაქში“.

აქტივობა ძალიან ავითარებს:

- წარმოსახვას;
- თანამშრომლობას;
- მუსიკალურ აზროვნებას.

V აქტივობა — კომპლექსური დავალება „ჩემი დღის რიტმი“

მოსწავლე უნდა:

- დააკვირდეს ერთი დღის განმავლობაში სხვადასხვა რიტმს;
- აღწეროს მინიმუმ სამი რიტმი;
- შექმნას პატარა რიტმული სქემა;
- სურვილის შემთხვევაში ჩაწეროს ვიდეო.

შეფასება

შეფასების კრიტერიუმები

კრიტერიუმი	მაღალი	საშუალო
რიტმის აღქმა	ზუსტად ასრულებს;	მცირე შეცდომით
თანამშრომლობა	აქტიურად თანამშრომლობს;	ნაწილობრივ
შემოქმედებითობა	ქმნის ორიგინალურ იდეებს;	ნაწილობრივ ავლენს;
მუსიკალური ჩართულობა	მუდმივად აქტიურია.	ზოგჯერ აქტიურია.

SOLO ტაქსონომია

უნიტრუქტურული -

მოსწავლე ამოიცნობს ერთ რიტმს.

მულტირუქტურული -

ასრულებს რამდენიმე რიტმულ სქემას.

რელაციური -

აკავშირებს რიტმს მუსიკასა და ყოველდღიურ ცხოვრებასთან.

გაფართოებული აბსტრაქტული -

ქმნის დამოუკიდებელ რიტმულ კომპოზიციას.

თვითშეფასება

მოსწავლეები პასუხობენ შეკითხვებს:

- რა გავიგე რიტმის შესახებ?
- რომელი აქტივობა იყო ყველაზე საინტერესო?
- რა შევძელი ყველაზე კარგად?
- რას გავაუმჯობესებდი?

მასწავლებლის რეფლექსია

გაკვეთილმა აჩვენა, რომ ინტეგრირებული და პრაქტიკული აქტივობები მნიშვნელოვნად ზრდის მოსწავლეთა ჩართულობას, მოტივაციას და ანალიტიკურ აზროვნებას. მოსწავლეები არა მხოლოდ ასრულებდნენ რიტმს, არამედ იწყებდნენ მისი „ლოგიკის“ გააზრებას. განსაკუთრებით ეფექტიანი აღმოჩნდა მუსიკისა და მათემატიკის ინტეგრირება, რადგან მოსწავლეებმა რიტმი არა მხოლოდ მუსიკალურ, არამედ ლოგიკურ და პრაქტიკულ მოვლენად აღიქვეს.

ინტერაქციულმა და ჯგუფურმა მუშაობამ ხელი შეუწყო თანამშრომლობასა და კრიტიკული აზროვნების განვითარებას, ხოლო შემოქმედებითმა დავალებებმა — მუსიკალური წარმოსახვის გააქტიურებას. მოსწავლეები მაღალი ინტერესით

ასრულებდნენ აქტივობებს და თავისუფლად გამოხატავდნენ საკუთარ იდეებს, პირველად გააცნობიერეს, რომ მუსიკა შეიძლება იყოს როგორც ემოციური, ისე მათემატიკური სისტემა.

ეს გაკვეთილი წარმოადგენს ინტეგრირებული სწავლების მაგალითს, სადაც:

- მუსიკა და მათემატიკა ერთიანდება;
- მოსწავლე ქმნის ლოგიკურ სტრუქტურას;
- სწავლა ხდება აქტიური კვლევითი სამუშაო.

პრაქტიკული მაგალითი N3

V–VI კლასები

გაკვეთილის თემა: „მუსიკა და ემოციები — როგორ მოქმედებს მუსიკა ადამიანზე“

გაკვეთილის ტიპი: კვლევითი, ინოვაციური და დისკუსიაზე დაფუძნებული გაკვეთილი

გაკვეთილის მიზანი

მოსწავლეებმა:

- გააანალიზონ მუსიკის ემოციური გავლენა;
- იმსჯელონ მუსიკის როლზე ადამიანის ცხოვრებაში;
- შეძლონ ემოციებისა და მუსიკალური ელემენტების დაკავშირება;
- განივითარონ კრიტიკული და შემოქმედებითი აზროვნება;
- საკუთარი ინტერპრეტაციის არგუმენტირების უნარი;
- შექმნან მცირე შემოქმედებითი პროდუქტი;
- ითანამშრომლონ ჯგუფში.

მისაღწევი შედეგები

გაკვეთილის ბოლოს მოსწავლეები შეძლებენ:

- მუსიკალური ნაწარმოების ემოციური ხასიათის აღწერას;
- საკუთარი ემოციების სიტყვიერად გადმოცემას;
- მუსიკისა და ადამიანის ფსიქოლოგიური მდგომარეობის დაკავშირებას;
- არგუმენტირებული მსჯელობის წარმართვას;
- ჯგუფური პრეზენტაციის შექმნას.

გაკვეთილის მსვლელობა

I აქტივობა — ემოციური პროვოცირება (5 წუთი)

მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს თვალების დახუჭვას.

კლასში ირთვება ორი განსხვავებული მუსიკალური ფრაგმენტი:

- მშვიდი, ლირიკული მელოდია;
- ენერგიული და დრამატული მუსიკა.

მოსმენის შემდეგ მასწავლებელი სვამს კითხვას:

- „რა იგრძენით თითოეული მუსიკის მოსმენისას?“

მოსწავლეთა სავარაუდო პასუხები:

- „პირველმა მუსიკამ დამამშვიდა“;
- „მეორემ დამაბულობა გამოიწვია“;
- „ერთი სევდიანი იყო“;
- „მეორე — ენერგიული და ძლიერი“.

მასწავლებელი არ აფასებს პასუხებს:

„მუსიკა თითოეულ ჩვენგანზე განსხვავებულად მოქმედებს“.

II აქტივობა — დისკუსია „შეუძლია თუ არა მუსიკას ადამიანის განწყობის შეცვლა?“ (8 წუთი)

მოსწავლეები გამოთქვამენ მოსაზრებებს.

მასწავლებელი იწყებს დისკუსიას:

- „რატომ მოქმედებს მუსიკა ჩვენს ემოციებზე?“
- „შეიძლება თუ არა მუსიკა იყოს ამბავი ემოციების გარეშე?“
- „როგორ ხატავს მუსიკა სურათებს ჩვენს გონებაში?“.

მოსწავლეთა შესაძლო პასუხები:

- „როცა ცუდ ხასიათზე ვარ, მუსიკა მეხმარება“;
- „ზოგი მუსიკა ადამიანს ამშვიდებს“;
- „მუსიკა ფილმებს უფრო ემოციურს ხდის“.

მასწავლებელი დაფაზე წერს სიტყვებს:

- ემოცია
- მეხსიერება
- განწყობა
- წარმოსახვა
- შთაგონება

შემდეგ მოსწავლეები მსჯელობენ, როგორ უკავშირდება თითოეული მათგანი მუსიკას.

III აქტივობა — კვლევითი აქტივობა „მუსიკის ემოციური ანალიზი“ (15 წუთი)

მოსწავლეები ჯგუფებად იყოფიან.

თითოეულ ჯგუფს ეძლევა განსხვავებული მუსიკალური ნაწარმოები.

დავალება: „მუსიკის ემოციური კვლევა“

ჯგუფებმა უნდა:

- მოუსმინონ მუსიკას და განსაზღვრონ მისი ემოციური ხასიათი;
- აღწერონ წარმოსახვითი სცენა;
- შეარჩიონ ფერები, რომლებიც მუსიკას შეესაბამება;
- მოიფიქრონ სათაური.

I ჯგუფი:

- ემოცია: სევდა

- სიუჟეტი: წვიმიანი დღე და მარტოობა

II ჯგუფი:

- ემოცია: სიხარული
- სიუჟეტი: დღესასწაული და ცეკვა

III ჯგუფი:

- ემოცია: დამაბულობა
- სიუჟეტი: თავგადასავალი

IV ჯგუფი:

- ემოცია: სიმშვიდე
- სიუჟეტი: ბუნებაში ყოფნა

აქტივობა ხელს უწყობს:

- ემოციურ ინტელექტს;
- შემოქმედებით აზროვნებას;
- მუსიკალური აღქმის განვითარებას.

მოსწავლეები აქტიურად და არგუმენტირებულად მსჯელობენ.

IV აქტივობა — შემოქმედებითი აქტივობა „დახატე მუსიკა“ (10 წუთი)

მოსწავლეები ფერებისა და ხაზების საშუალებით გამოხატავენ მუსიკისგან მიღებულ შთაბეჭდილებას, „მუსიკის ვიზუალურ ინტერპრეტაციას“.

მასწავლებელი უსვამს კითხვებს:

- „რატომ შეარჩიე ეს ფერი?“
- „როგორ უკავშირდება ნახატი მუსიკას?“
- „რომელი ემოციის გადმოცემა გინდოდა?“

მოსწავლეები იწყებენ მუსიკის „თარგმნას“ ვიზუალურ ენაზე.

V აქტივობა — კომპლექსური დავალება „ჩემი ემოციების მუსიკალური დღიური“

მოსწავლემ ერთი კვირის განმავლობაში უნდა:

- მოუსმინოს სხვადასხვა მუსიკას;
- ჩაინიშნოს, როგორ განწყობაზე მოქმედებს თითოეული მათგანი;
- შექმნას მცირე ჩანაწერი ან პრეზენტაცია;

დაასაბუთოს, რატომ მოქმედებს მუსიკა კონკრეტულად მის ემოციებზე.

მასწავლებელი სვამს კითხვებს:

- „შეიძლება თუ არა მუსიკა სხვადასხვანაირად გვესმოდეს?“
- „რა ვისწავლეთ დღეს?“
- „შეიცვალა თუ არა თქვენი დამოკიდებულება მუსიკის მიმართ?“

მოსწავლეთა პასუხები:

- „ყველას განსხვავებულად ესმის მუსიკა“;

- „მუსიკა უფრო ღრმა ყოფილა ვიდრე მეგონა“;
- „შეგვიძლია მუსიკის ახსნა“.

შეფასების კრიტერიუმები

კრიტერიუმი	მაღალი დონე	საშუალო დონე
მუსიკალური ანალიზი;	ღრმად აანალიზებს;	ნაწილობრივ აანალიზებს
ემოციების გადმოცემა;	მკაფიოდ გამოხატავს;	ნაწილობრივ გამოხატავს
თანამშრომლობა;	აქტიურად თანამშრომლობს;	ზოგჯერ თანამშრომლობს
შემოქმედებითობა.	ორიგინალური იდეები.	ნაწილობრივ შემოქმედებითობა

SOLO ტაქსონომია:

უნიტრუქტურული -

ასახელებს ერთ ემოციას.

მულტირუქტურული -

აღწერს რამდენიმე ემოციას.

რელაციური -

აკავშირებს მუსიკას ემოციურ გამოცდილებასთან.

გაფართოებული აბსტრაქტული

აანალიზებს მუსიკის ფსიქოლოგიურ გავლენას და ქმნის დამოუკიდებელ ინტერპრეტაციას.

თვითშეფასება

მოსწავლეები პასუხობენ:

- რომელმა მუსიკამ იმოქმედა ჩემზე ყველაზე მეტად?
- შევძელი თუ არა ემოციების გამოხატვა?
- რა ვისწავლე მუსიკის გავლენის შესახებ?
- როგორ ვიმუშავე ჯგუფში?

მასწავლებლის რეფლექსია

გაკვეთილმა აჩვენა, რომ მუსიკის სწავლება V–VI კლასებში ეფექტურად შეიძლება გადაიქცეს კვლევით და ანალიტიკურ პროცესად. მოსწავლეები არა მხოლოდ უსმენენ მუსიკას, არამედ იწყებენ მისი „განალიზებას“ და „გააზრებას“. მუსიკის საშუალებით შესაძლებელია მოსწავლეთა ემოციური, შემოქმედებითი და კრიტიკული აზროვნების განვითარება. მოსწავლეები აქტიურად ერთვებოდნენ დისკუსიაში, თავისუფლად გამოხატავდნენ საკუთარ განცდებს და მუსიკალურ ნაწარმოებებს ინდივიდუალური ინტერპრეტაციით აღიქვამდნენ.

განსაკუთრებით ეფექტიანი აღმოჩნდა კვლევითი და შემოქმედებითი აქტივობების ინტეგრირება, რადგან მოსწავლეებმა მუსიკა აღიქვეს არა მხოლოდ როგორც სასწავლო მასალა, არამედ როგორც ემოციური და პიროვნული გამოცდილება.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი იყო ემოციური ინტერპრეტაციის ეტაპი, სადაც მოსწავლეებმა გააცნობიერეს, რომ მუსიკა დამოკიდებულია ინდივიდუალურ გამოცდილებაზე.

ჯგუფურმა კვლევამ ხელი შეუწყო კრიტიკული აზროვნების განვითარებას, ხოლო ვიზუალურმა ინტერპრეტაციამ — შემოქმედებით აზროვნებას.

ასეთი გაკვეთილები ხელს უწყობს არა მხოლოდ მუსიკალური კომპეტენციების, არამედ ემოციური ინტელექტის, კომუნიკაციისა და თვითგამოხატვის უნარების განვითარებას.

ეს გაკვეთილი წარმოადგენს:

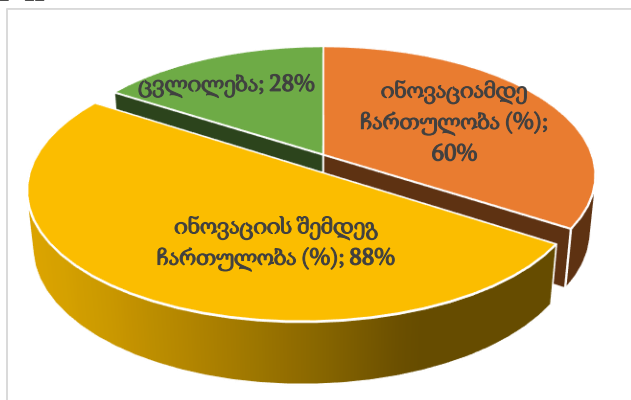
- კვლევით სწავლების მოდელს
- ემოციური ინტელექტის განვითარების ინსტრუმენტს
- კრიტიკული და შემოქმედებითი აზროვნების ინტეგრაციას.

მუსიკა გადაიქცა არა მხოლოდ საგნად, არამედ ანალიზისა და კვლევის ობიექტად.

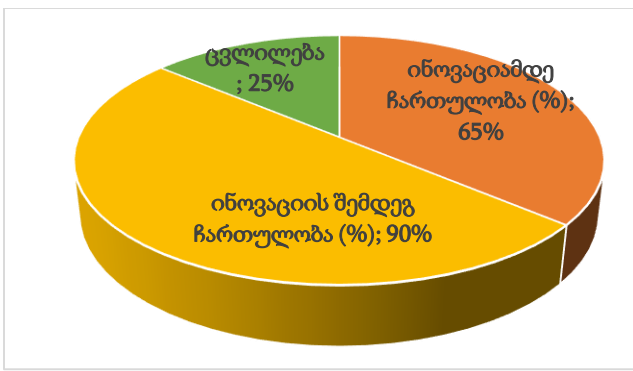
მოსწავლეთა ჩართულობის შედარებითი მონაცემები

კლასები	ინოვაციამდე ჩართულობა (%)	ინოვაციის შემდეგ ჩართულობა (%)	ცვლილება
I–II	60%	88%	+28%
III–IV	65%	90%	+25%
V–VI	68%	92%	+24%

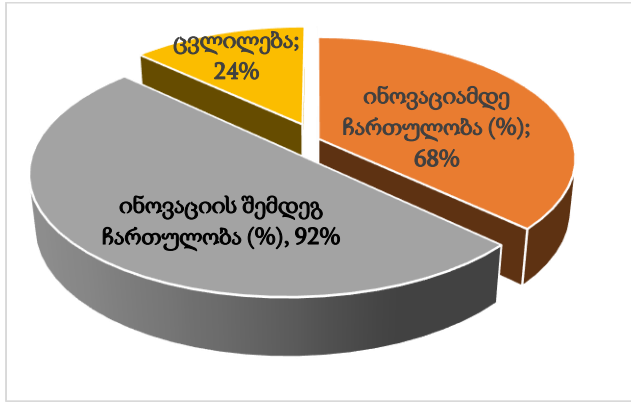
I–II

III–IV

V-VI

გრაფიკი აჩვენებს ჩართულობის ზრდას სამივე ასაკობრივ ჯგუფში ინოვაციური სწავლების შემდეგ. ტრენდი არის სტაბილურად აღმავალი, რაც ადასტურებს მეთოდის ეფექტურობას.

გრაფიკი ასახავს მოტივაციის დინამიკას გაკვეთილის ეტაპების მიხედვით. მკვეთრი ზრდა შეინიშნება ჯგუფური მუშაობისა და პრეზენტაციის ეტაპებზე.

დასკვნა

ნაშრომში განხილულმა თეორიულმა და პრაქტიკულმა მასალამ წარმოაჩინა, რომ სასწავლო პროცესის მოდერნიზაცია მუსიკალურ განათლებაში ეფუძნება თანამედროვე პედაგოგიკურ პრინციპებს, რომელთა შორის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება:

- მოსწავლეზე ორიენტირებულ სწავლებას;
- თანამშრომლობით და ინტეგრირებულ აქტივობებს;
- ტექნოლოგიების გამოყენებას;
- კომპლექსურ დავალებებს;
- კრიტიკული და შემოქმედებითი აზროვნების განვითარებას;
- ემოციური ინტელექტის ხელშეწყობას.

კვლევამ აჩვენა, რომ თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილი აღარ წარმოადგენს მხოლოდ სიმღერის შესწავლის ან მუსიკალური ტექსტის დამახსოვრების პროცესს. წინამდებარე კვლევის შედეგები ნათლად ადასტურებს, რომ მუსიკის სწავლა-სწავლების ინოვაციური მიდგომები, განსაკუთრებით კი კომპლექსურ

დავალეებზე დაფუძნებული სწავლება, წარმოადგენს თანამედროვე საგანმანათლებლო პროცესის ერთ-ერთ ყველაზე ეფექტურ და ტრანსფორმაციულ მოდელს დაწყებით საფეხურზე, რომელიც აერთიანებს ცოდნას, უნარებსა და შემოქმედებითობას ერთიან აქტივობაში. ასეთი მიდგომა ქმნის მოსწავლეზე ორიენტირებულ, დინამიკურ და ემოციურად მდიდარ სასწავლო გარემოს, რომელიც ხელს უწყობს ჰარმონიულად განვითარებული პიროვნების ჩამოყალიბებას.

ინოვაციური მუსიკალური სწავლება და კომპლექსურ დავალეებზე დაფუძნებული მიდგომა მნიშვნელოვნად ცვლის სწავლა-სწავლების პროცესს. სწავლება გადადის ტრადიციული ცოდნის გადაცემის მოდელიდან აქტიურ, კვლევით და მოსწავლეზე ორიენტირებულ სისტემაზე.

მოსწავლეებში ვითარდება: შემოქმედებითი აზროვნება, კრიტიკული ანალიზი, ემოციური ინტელექტი და სოციალური უნარები.

თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილი წარმოადგენს არა მხოლოდ მუსიკალური ცოდნის მიღების, არამედ მოსწავლის პიროვნული, ემოციური და შემოქმედებითი განვითარების სივრცეს.

- ინოვაციური სწავლების მნიშვნელობა;
- თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილის როლი;
- კომპლექსური დავალეების ეფექტიანობა;
- მოსწავლეთა მოტივაციის ზრდა;
- შემოქმედებითი უნარების განვითარება.

კვლევამ ასევე დაადასტურა, რომ თანამედროვე მუსიკის მასწავლებლის როლი მნიშვნელოვნად შეიცვალა. იგი აღარ არის მხოლოდ ინფორმაციის გადამცემი. თანამედროვე მასწავლებელი წარმოადგენს:

- ფასილიტატორს;
- შემოქმედებითი გარემოს ორგანიზატორს;
- მოსწავლის მხარდამჭერს;
- მოტივატორს;
- კვლევითი პროცესის წარმმართველს.

მნიშვნელოვანია ისიც, რომ თანამედროვე მუსიკის გაკვეთილი ქმნის პოზიტიურ ემოციურ გარემოს, რომელიც ხელს უწყობს მოსწავლის თვითგამოხატვას, თავდაჯერებულობის განვითარებასა და სოციალური უნარების ჩამოყალიბებას.

შესაბამისად, შეიძლება ითქვას, რომ სწავლა-სწავლების ინოვაციური მიდგომების დანერგვა მუსიკალურ განათლებაში წარმოადგენს თანამედროვე სკოლის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევასა და აუცილებლობას. ასეთი მიდგომები არა მხოლოდ აუმჯობესებს სწავლების ხარისხს, არამედ ხელს უწყობს ჰარმონიულად

განვითარებული, შემოქმედებითი და კრიტიკულად მოაზროვნე პიროვნების ჩამოყალიბებას.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო. ეროვნული სასწავლო გეგმა. თბილისი, 2023.
2. Lev Vygotsky
Mind in Society. Harvard University Press, 1978.
3. John Dewey
Experience and Education. New York, 1938.
4. Howard Gardner
Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences. New York, 1983.
5. Benjamin Bloom
Taxonomy of Educational Objectives. New York, 1956.
6. Jerome Bruner
The Process of Education. Harvard University Press, 1960.
7. თანამედროვე პედაგოგიკური მიდგომები და სწავლების ინოვაციური მეთოდები.
განათლების კვლევის ცენტრი, თბილისი, 2021.
8. კომპლექსური დავალებების პრაქტიკული გზამკვლევი.
მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი, თბილისი, 2022.
9. შემოქმედებითი სწავლება და კრიტიკული აზროვნება სკოლაში.
აკადემიური გამომცემლობა, თბილისი, 2020.
10. მუსიკალური განათლების თანამედროვე ტენდენციები.
საერთაშორისო საგანმანათლებლო კვლევების ჟურნალი, 2021.
11. კონსტრუქტივისტული სწავლების თეორია და პრაქტიკა.
თბილისი, 2019.